ΑΡΙΘ. 12 15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ '921

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ
ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ & ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΟΔΟΣ ΝΑΥΑΡΙΝΟΥ 12
ΑΘΗΝΑΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ **ΑΝΤ. ΧΑΤΖΗΑΠΟΣΤΟΛΟΥ**

ΕΟΝ

REVUE BI-MENSUELLE METAPHYSIQUE ET PHILOSOPHIQUE

12, RUE NAVARIN, ATHÈNES

Editeur--Directeur: A. HADJIAPOSTOLOU

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ ΛΕΠΤΑ 50

ΑΡΙΘ. 12 15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1921

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ
ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ & ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΟΔΟΣ ΝΑΥΑΡΙΝΟΥ 12
ΑΘΗΝΑΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ **ΑΝΤ. ΧΑΤΖΗΑΠΟΣΤΟΛΟΥ**

Τὰ χειρόγραφα δημοσιευόμενα δὲν ἐπιστρέφονται	**ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ** *Ἐσωτερικοῦ Δρ. 12.—* *Αἰγύπτου Γ. Δ. 50.—* *Ἀμερικῆς Δολ. 2.50*	*Αἱ ἐπιστολαὶ ἐν γένει πρὸς τὴν διεύθυνσιν*

Δ. Π. ΣΕΜΕΛΑ

Η ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΙΣ

Ὁ «Ἔων» εἶνε ὑπερήφανος ἀρχίζων σήμερον τὴν δημοσίευσιν τῆς βαθείας καὶ ἐμπεριστατωμένης μελέτης τοῦ πολυτίμου αὐτοῦ συνεργάτου κ. Δ. Π. Σεμελᾶ. Τὸ θέμα τοῦτο τὸ ὁποῖον ἐν Ἑλλάδι εἶνε ἄγνωστον ὑπὸ τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ ἔννοιαν, ἀναλύεται καὶ ἐξετάζεται μὲ περισσὴν ἀκρίβειαν καὶ μὲ πλήρη γνῶσιν ἀπὸ τὸν συγγραφέα του. Ἡ μελέτη του αὐτὴ ἀνεγνώσθη ὑπὸ τύπον δημοσίας διαλέξεως, ἐν Παρισίοις καὶ εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Γεωγραφίας, 184, Boulevard Saint Germain, τὸν Ἰανουάριον τρέχ. ἔτους. Δὲν ἔχομεν, συνεπῶς, παρὰ νὰ συστήσωμεν θερμότατα ταύτην εἰς τοὺς φίλους μας, βέβαιοι, ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι τὰ πορίσματα ἅτινα θὰ ἐξαγάγωσι, θὰ εἶνε ὠφελιμότατα.

Δὲν θὰ παύσω ποτὲ νὰ ἐπαναλαμβάνω ὡς πιστὴ ἠχὼ τὸ ἀθάνατον ἀξίωμα τοῦ Σωκράτους «Ἄνθρωπε, γνῶθι σαυτόν».

Καὶ πράγματι, ποῖον θὰ ἠδύνατο νὰ εἶνε τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα τῶν προσπαθειῶν παντὸς ἀνθρώπου, ἐπιζητοῦντος τὴν γνῶσιν τῶν ὑπερόχων καὶ ἀνωτέρων μυστηρίων, χωρὶς προηγουμένως νὰ γνωρίσῃ τοὺς νόμους οἵτινες δρῶσιν ἐφ' ἑαυτοῦ καὶ ἐπηρεάζουσι τὰ πεπρωμένα του.

Πάντες σεῖς, οἵτινες ἐπιθυμεῖτε τὰς ἀνωτέρας γνώσεις, ἐγγράψατε διὰ παχέων γραμμάτων τὸ ἀθάνατον τοῦτο ἀξίωμα ἵνα τὸ ἔχητε πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν.

Πιστεύσατέ με, τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶνε εὐχάριστον καὶ ἡ πρᾶξις αὕτη θὰ ἔχῃ νὰ κάμῃ ἐπὶ τῆς σταδιοδρομίας σας ὡς ἀνθρώπου καὶ μύστου.

Μετὰ τὴν συμβουλὴν ταύτην, τὴν ὁποίαν θεωρῶ πολύτιμον δι' ὅλους, ἂς ἔλθωμεν εἰς τὸ θέμα μας, τὸ ὁποῖον συγκεφαλαιοῦται ὑπὸ διαφόρους ἀπόψεις, τὸ ἀνήσυχον δηλονότι πρόβλημα τῆς μετενσαρκώσεως.

Ἡ μετενσάρκωσις εἶνε πραγματικὸν γεγονός; Εἶνε, μήπως, τὸ ἀποτέλεσμα κερδοσκοπίας τοῦ ἀρχαίου κλήρου καὶ συνεπῶς μία ἁπλῆ θεωρία; Καὶ εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν, δύναται ν' ἀποδειχθῇ διὰ γεγονότων, ἐκδηλώσεων ἢ ἄλλων σημείων, ἱκανοποιούντων τὴν λογικὴν καὶ τὸν νοῦν;

Αὗται εἶνε αἱ ἀπόψεις ποῦ θὰ ἀντιμετωπίσωμεν διὰ τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος.

Ἡ ζωή, ἡ ἐξακολουθητικὴ καὶ αἰωνία αὕτη ἵνησις ἡ ὁποία δονεῖ τὴν ὕλην εἰς τὸ δημιουργημένον Σύμπαν, ἡ ὁποία τὴν ἀλέθει ἐντὸς ἀοράτων μύλων, ἡ ὁποία τὴν ἐκμηδενίζει διὰ νὰ τῆς δώσῃ νέας μορφάς, ἡ ὁποία τὴν καταστρέφει διὰ νὰ τὴν ἀναστήσῃ ὑπὸ νέαν ὄψιν, ἡ ζωὴ αὕτη, ἐκπληροῦσα τὸν αἰώνιον σκοπόν της, ἐνεργεῖ ὁμοίως καὶ ἐπὶ μορφῆς ἐκ λεπτοτέρας οὐσίας; ἐνεργεῖ τὰς ἰδίας μεταλλαγὰς ἐκεῖ, ὅπως ἐδῶ κάτω;

Συνολικῶς, ὁ Νόμος τῆς Ζωῆς καὶ τοῦ Θανάτου εἶνε νόμος ἐνεργῶν ἐφ' ὅλων τῶν πεδίων τοῦ ὄντος διὰ τοῦ τρόπου ποῦ ἐνεργεῖ ἐπὶ τῶν πεδίων τοῦ μὴ ὄντος;

Ἰδοὺ ἀρκετὰ ἐρωτήματα ποῦ θέτω.

Ἐκ τῆς φύσεως τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον προτίθεμαι νὰ διαπραγματευθῶ σήμερον, θὰ ἔχω ὑπ' ὄψιν ὡς ὁρίζοντα ἐρεύνης τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν φύσιν του καὶ σᾶς λέγω ὅτι, ἡ ἀνθρωπίνη ὕπαρξις συνίσταται ἐκ δύο ἀρχῶν: τῆς ἀρχῆς Εἶναι, κοινῶς καλουμένης Πνεῦμα καὶ τῆς Μὴ—Εἶναι, κοινῶς καλουμένης Ὕλης.

Ἀρχικῶς τὸ Εἶνε καὶ τὸ Μὴ—Εἶναι, ἐντελῶς κεχωρισμένα, ἠγνοοῦντο, διότι τὸ πρῶτον ἔχον τὸ προτέρημα νὰ γνωρίζῃ, εὑρίσκετο ἐν μονώσει τοῦ Μὴ - Εἶναι καὶ ὅτι τὸ δεύτερον ἔχον τὴν ἰδιότητα τῆς τάξεως, εὑρίσκετο καταδικασμένον μακρὰν τοῦ Εἶναι, εἰς τὴν χαώδη ἀταξίαν.

Εἶνε τοῦτο προμελέτη, λάθος ἢ παραφθορά; Εἶνε ὑπερτάτη ἀντίληψις, πρώτη θέλησις ἢ ἐπιθυμία, ἥτις ἔκαμεν ὥστε τὸ ὡδηγημένον, κατευθυνθὲν ἢ ὠθηθὲν ἐκ τῆς ἀνωτέρας καταστάσεως τῆς συνειδήσεώς του, Εἶναι, νὰ προβληθῇ εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Μὴ—Εἶναι;

Ἡ σύγκρουσις, λέγουσιν αἱ διηγήσεις, ἡ προκληθεῖσα ἐκ τῆς προβολῆς ταύτης, ἦτο φοβερὰ καὶ τὸ Μὴ—Εἶναι ἠναγκάσθη νὰ ἐξέλθῃ τοῦ χάους διὰ τοῦ προσεταιρισμοῦ τῶν ἀτόμων του καὶ ἐκ

τῆς ἀπολύτου ἀταξίας, ἠναγκάσθη νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν τάξιν εἴς τινας τῶν ἐκφάνσεών του.

Ἐκ τῆς συγκρούσεως τῶν δύο τούτων ἀντιθέτων ἀρχῶν, ἐγεννήθη τρίτη τις ἀρχὴ διατηροῦσα τὰς κτηθείσας μορφὰς ἐκ τῆς πάλης.

Ἡ τρίτη αὕτη ἀρχὴ ἥτις εἶνε τὸ παθητικὸν Εἶναι, καλεῖται κοινῶς ψυχή.

Ὁ ἄνθρωπος λοιπόν, τὸ μόριον τοῦτο τοῦ Σύμπαντος ἐπὶ τῆς γῆς ὅπως καὶ ἄλλοῦ, σύγκειται ἐκ τῶν τριῶν τούτων ἀρχῶν ἤτοι :

Ἐνεργητικὸν καὶ γεννητικὸν Εἶναι.

Παθητικὸν ἢ γόνιμον Εἶναι.

Καὶ τὸ Μὴ – Εἶναι, ἀρχὴν οὐδετέραν καὶ δεκτικήν.

Αἱ τρεῖς αὗται ἀρχαὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἐκδηλοῦσι τέσσαρας καταστάσεις.

Τὸ Ἐγώ, εὑρισκόμενον ἐκεῖθεν τοῦ ἐνεργητικοῦ Εἶναι.

Τὸ Νοητικόν, εὑρισκόμενον ἔνθεν τοῦ ἐνεργητικοῦ Εἶναι καὶ ἐκεῖθεν τοῦ παθητικοῦ Εἶναι.

Τὸ αἰσθητικόν, εὑρισκόμενον ἔνθεν τοῦ παθητικοῦ Εἶναι καὶ ἐκεῖθεν τοῦ Μὴ—Εἶναι.

Καὶ τὴν αἰθερίαν ἢ νευρικὴν κατάστασιν (διὰ νὰ μεταχειρισθῶ γνωστὴν ἔκφρασιν εἰς τὴν κοσμικὴν θεωρίαν) καὶ ἥτις εἶνε ἔνθεν τοῦ Μὴ—Εἶναι.

Συγκεφαλαιωτικῶς ὁ ἄνθρωπος σύγκειται ἐξ 7 ἐξωτερικοτήτων, ἐξ ὧν 3 ἀρχαὶ τοῦ Εἶναι καὶ 4 καταστάσεις τοῦ Εἶναι.

Θὰ ἦτο μακρολογία νὰ εἰσέλθω εἰς τὰς λεπτομερείας τῆς θεωρίας τῆς Κοσμογονίας καὶ Ἀνδρογονίας. Σταματῶ ἐδῶ, ἕτοιμος νὰ λάβω πάλιν τὸν λόγον ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων εἰς τὰς προσεχεῖς μου διαλέξεις καὶ τοῦτο ἵνα μὴ ἀπομακρυνθῶ τοῦ θέματός μου.

Ἡ σύστασις τοῦ ἐνσαρκωμένου ἀνθρώπου καὶ ζῶντος εἰς τὴν δημιουργίαν εἶνε ἡ περιγραφεῖσα. Ἴδωμεν τώρα, τί γίνεται κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου δηλ. τὴν στιγμὴν πράξεως δυσαρέστου, εἰς τὴν συστατικὴν κατάστασιν τοῦ ἀνθρώπου ὅπως τὸν περιεγράψαμεν.

Θὰ ἦτο φυσικὸν νὰ θεωρήσωμεν ὅτι εἷς θάνατος, κατὰ τὴν θεωρίαν, μᾶς δίδει τὸ θέαμα ἑνὸς ἀποχωρισμοῦ τοῦ Εἶναι ἀπὸ τοῦ Μὴ—Εἶναι καὶ ἡ ἀντίληψις αὕτη κατέστη τρόπον τινὰ παράδοσις εἰς τὸν βέβηλον κόσμον τῶν Θρησκειῶν.

Ἡ ψυχὴ ἐγκαταλείπει τὸ σῶμα· τὸ πνεῦμα ἐγκαταλείπει τὴν ὕλην· εἶνε αὗται ἐκφράσεις ἐγκλείουσαι μεγάλην παραδοξότητα, διότι, πῶς εἰς τὸ δημιουργημένον Σύμπαν τοιοῦτος ἀποχωρισμὸς δύναται νὰ γίνῃ χωρὶς νὰ θίξῃ τὴν κατάστασιν τοῦ Εἶναι καὶ τῆς πρώτης Αἰτίας ;

Τὸ ἀκίνητον πτῶμα ποῦ ἐκτείνεται πρὸ ἡμῶν, κατ' ἐπιφάνειαν ἐστερημένον κινήσεων, κατέχει ἐν ἑαυτῷ τόσην ζωήν, ὅσον ἓν φυτὸν καὶ περισσοτέραν ζωὴν ἑνὸς ὀρυκτοῦ. Τὸ φαινόμενον

λοιπόν, τοῦ θανάτου, δὲν εἶνε τὸ γεγονὸς ἑνὸς ἀποχωρισμοῦ δύο ἀρχῶν ἀποτελούντων τὸ Σύμπαν, ἀλλὰ ἡ ἀποχώρισις μιᾶς ἐπιζωῆς, κατοικούσης εἰς σχῆμα ζωῆς.

Δὲν πρόκειται νὰ σᾶς ἀναφέρω τὰς ἀκάρπους προσπαθείας τῶν ἀλχημιστῶν, χημικῶν καὶ φυσικῶν ἵνα φονεύσωσι τὴν ὕλην.

Ὁ θάνατος, συνεπῶς, δύναται νὰ ὁμοιωθῇ πρὸς ὑποθαλάσσια φυτὰ (ὅπως τὸ κοράλι) τὰ ὁποῖα ἀνήκουν εἰς δύο βασίλεια, τὸ ὀρυκτὸν καὶ τὸ φυτικόν, εἰς τὰ ὁποῖα χάρις εἰς τὸ σπέρμα ποῦ ζῇ, γονιμοποιοῦνται καὶ αὐξάνονται καὶ μόλις τὸ σπέρμα τὰ ἐγκαταλείψει, μένουν στεῖρα καὶ ἀναλλοίωτα μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἡ ἀνθρωπίνη χεὶρ τὰ ἀποσπᾷ διὰ νὰ τὰ κρεμάσῃ εἰς τὸν λαιμὸν τῶν γυναικῶν, ἢ μέχρι τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ζωή, ἡ ἀέναος αὕτη κίνησις, τὰ θίξῃ διὰ νὰ τὰ ἀποχωρίσῃ καὶ νὰ τοὺς δώσῃ νέον σχῆμα.

Ὁ θάνατος, λοιπόν, παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο, παρὰ ἡ ἀποχώρησις αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἀνθρώπου ἀπὸ τὸ ὁρατὸν περικάλυμμά του, πρὸς ἄγνωστα πεπρωμένα.

Ὁ ἀποσαρκωθεὶς ἄνθρωπος σύγκειται ὅπως καὶ ὁ ἐνσαρκωμένος, ἐκ τριῶν ἀρχῶν καὶ τεσσάρων καταστάσεων, αἵτινες δύνανται νὰ διατηρήσωσι, μετὰ τὸν θάνατον, εἰς τὸ κέντρον τῆς τετάρτης καταστάσεως, τὸ σχῆμα τοῦ περικαλύμματος τὸ ὁποῖον πρὸ ὀλίγου ἐγκατέλειψε.

Ὁ ἀποσαρκωθεὶς ἄνθρωπος, δὲν εἶνε ἀκόμη ἀναλλοίωτον καὶ αἰώνιον σχῆμα καὶ εὑρισκόμενος ἔξω τοῦ ὑλικοῦ περικαλύμματος, ὑπόκειται εἰς νέον ἀποχωρισμόν, ὅστις, τὴν φορὰν αὐτήν, δύναται νὰ εἶνε ἀπαίσιος διὰ τὴν κατάστασιν τοῦ Ἐγὼ τοῦ Εἶναι του.

Οὕτω, αἱ διάφοροι ἐμφανίσεις ἀνθρώπων θανόντων, οἵτινες ἐσύχνασαν ἐπὶ αἰῶνας τοὺς ζῶντας, αἱ διὰ μεσαζόντων ἐμφανίσεις, αἱ ἐμφανίσεις τῶν ἐκστατικῶν, αἱ ἀπότομοι καὶ ἄνευ ἀφορμῆς ἐμφανίσεις, δὲν εἶνε καθόλου ἀπόδειξις τῆς ἀθανασίας τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τὴ ἀποσάρκωσίν του, διότι, ὅπως ἡ παρουσία ἑνὸς ἀνθρώπου μεταξύ μας, ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, δὲν ἀποδεικνύει τὴν ἀθανασίαν του, οὕτω καὶ ἡ ἐκδήλωσις ἑνὸς ἀποσαρκωθέντος ἀνθρώπου πρὸς τοὺς ζῶντας, δὲν δύναται νὰ εἶνε ἀπόδειξις τῆς ἀθανασίας του.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

ΠΡΟΣ ΤΟ ΥΠΕΡΣΥΜΠΑΝ

Τί πρὸς ἡμᾶς, ἐὰν τὸ σύμπαν εἶνε ἀπέραντον, ἀτελεύτητον..
Μᾶς ἀρκεῖ τὸ ὁμοούσιόν του.
Ἔλθετε νὰ διατρέξωμεν τὰς ἐκτάσεις του ἄνευ πόνου.
Μικρὰ πίστις ἐπὶ τὴν σκέψιν τῆς μετοχῆς, τῆς ὁμοιοκοινωνίας

ἡμῶν μεθ' ὅλων τῶν ἰδιοτήτων του, ἄρα καὶ τοῦ ἀπεράντου καὶ τοῦ ἀτελευτήτου, καὶ ἰδοὺ ἡμεῖς ἐν τῷ σύμπαντι καὶ τὸ σύμπαν ἐν ἡμῖν.

Ἡ νόησίς του, ἡ ἔκφρασίς του, ὁ ἀντικατοπτρισμός του.

Ἐνατενίσωμεν πρὸς στιγμὴν ἕως τῶν ἐγκάτων τοῦ εἶναι μας.

Τὸ ὑλικὸν Πᾶν, ἐν πνευμαικῇ σκιαγραφίᾳ.

Ἡ ὁρμή του, ἐν τῇ βουλήσει ἡμῶν· ὁ ρυθμός του ἐν τῇ νοήσει ἡμῶν, ἡ ἕλξις του, ἐν τῇ θελήσει ἡμῶν· ὁ σκοπός του, ἐν τῇ ἐξελίξει ἡμῶν.

Ἰδοὺ ὡς τὸ ἀχανὲς τὸ ἀσύλληπτον διάστημα τῆς ὑπάρξεώς μας. Ὅμοιοι ἀστέρες, ἀγνώστου παρελθόντος, ἀγνώστου μέλλοντος, πλὴν —φωσφορίζοντες γενναὶ κόσμων πλημμυροῦσι τὸ σκοτεινὸν διάστημα τῆς παναρχαίας ζωῆς μας φωσφορίζοντες πρὸς ἔρευναν.

Ἰδοὺ ἡ μικρὰ ἡμῶν γῆ, εἰς τὴν μεγάλην ἡμῶν καρδίαν, μεγάλην, διὰ τὴν ἔκτασιν τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν ζωήν, ποῦ μετὰ πόνου παρέχει ἐκείνη.

Πλήρης ὁμοία ὀργανικὴ σύνθεσις εἰς τὴν γῆν καὶ εἰς τὴν καρδίαν· ὁμοία καὶ ἡ μηχανικὴ τούτων λειτουργία· κίνησις, θερμότης, ἰσορροπία.

Ἰδοὺ ὁ μέγας ἥλιος, εἰς τὸν μικρὸν ἡμῶν Νοῦν· μικρὸν μὲν ἐλέγχοντα ὅμως τὸ ἄστρον τῆς ἡμέρας.

Εἰς τὸν νοῦν, ὡς ἐν τῷ ἡλίῳ, πλάνητες σκέψεις καὶ ἀπλανεῖς περικοσμοῦσι τὴν τροχιάν του.

Νεφελώματα ἰδεῶν, διάττοντες ἰδεῶν, βολίδες ἰδεῶν, ὅλα συντρίμματα καὶ συλλήψεις κόσμων ἀλλολοδιαδεχομένων τὴν αὐτὴν ὁρμήν, τὸν αὐτὸν ρυθμόν, τὴν αὐτὴν ἕλξιν, τὸν αὐτὸν σκοπόν.

Ἀλλὰ τίνα σκοπόν;

. . . .

Μήπως ὄγκος τις ἐκ τῶν ἐν τῷ χάει παταγωδῶς κυλινδουμένων ἀστέρων, ἐφάνη ποτὲ ἄξιος μιᾶς τοιαύτης ἀνθρωπίνης σκέψεως ἐν τῇ ἐκφράσει δι' ὅλων τῶν δυναμικῶν αὐτοῦ μέσων, τοῦ σκοποῦ δι' ὃν ἐπλάσθη κινεῖται καὶ θὰ κινεῖται;

Οὐδέποτε!

Ἀκαταλόγιστος, ἄνευ ἐλευθερίας, στεῖρος πρὸς ἀναπαραγωγωγήν, ἀναλύεται ὅπως συνεπήχθη, ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐξυπηρετήσεως, ἀνωτέρας τινὸς σκέψεως.

Ὁ μικρὸς ὅμως ἀνθρώπινος ἐγκέφαλος, ἂν καὶ ὁμοούσιον πλᾶσμα ἑνὸς ἀπροσμετρήτου ἀλλ' ἀπερισκέπτου ἀστέρος, δύναται διὰ τῆς ἀναδημιουργικῆς αὐτοῦ ἰδιότητος —ἰδέας— νὰ διατρέξῃ ἐπὶ τὸν σκοπὸν τοῦ σύμπαντος, ἄνευ πλάνης, ὡς διέτρεξε καὶ ἐπὶ τῶν ἐκτάσεών του, ἄνευ πόνου.

Κατὰ τοῦτο ὑπερέχομεν τοῦ Σύμπαντος, καὶ ἐπὶ τὴν ὑπεροχὴν ταύτην διαφαίνεται ποιά τις μεταφυσικὴ τῆς ἰδέας προέλευσις.

Ἡ ἰδία λοιπὸν πίστις ἐπὶ τὴν σκέψιν τῆς μετοχῆς, τῆς ὁμοι-

σκοινωνίας τοῦ φυσικοῦ ἡμῶν ἰδεώδους μετὰ τοῦ μεταφυσικοῦ τοιούτου,(τοῦ στηριζομένου ἐπὶ τῆς βεβαιότητος τοῦ *ἀπολύτου* ἐν παντὶ) καὶ ἰδοὺ ἡμεῖς ἐν τῷ λόγῳ τῆς ὑπάρξεως *πρὸς ἀπόλυτον δρᾶσιν, ἐν πάσῃ σφαίρᾳ ζωῆς* (ὑλικῆς—τῆς τοῦ σύμπαντος, πνευματικῆς—τῆς τοῦ ἐγώ, ἰδανικῆς—τῆς τοῦ ὑπερσύμπαντος) καὶ ἰδοὺ τὸ σύμπαν ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἐξυπηρετήσεως ἡμῶν πρὸς τοῦτο.

Ἄρα, τί πρὸς ἡμᾶς ἐὰν τὸ Σύμπαν εἶνε ἀπέραντον, ἀτελεύτητον, ἔστω καὶ ὁμοούσιον.

Εἶνε, ὡς σκιερὰ μικρογραφία, τοῦ ἐν ἡμῖν ἀντικατοπτριζομένου Ὑπερσύμπαντος τοῦ ὑπερουσίου.

Ἔλθετε νὰ διατρέξωμεν τὰς ἐκτάσεις τούτου, ἔστω καὶ πονοῦντες.

Ὁ Πόνος οὗτος θέλει εἶσθε ὁ καὶ θεράπων τῆς πλάνης, ἀναζητούντων τοῦ Παντὸς τὸ αἴτιον, οὐχὶ ὑπεράνω τῆς σκέψεως ἡμῶν οὐχὶ κἂν ἐν ἡμῖν, ἀλλ' εἰς τὸ ὑποτασσόμενον τῇ σκέψει ἡμῶν,—ἄξιον πρὸς τοῦτο νὰ κληθῇ —Ὑποσύμπαν.

Ν. ΠΕΡΒΟΛΑΡΑΚΗΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

Ποῦ βαίνομεν ; Ἰδοὺ τὸ ἐρώτημα ποῦ μᾶς ἄγει εἰς ἓν τρίλημμα ἀπὸ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ ἐξέλθωμεν.

Ὁ Θάνατος, ἀνεξαρτήτως τῆς σκοπιμότητός του, μᾶς κάμνει νὰ ἐξετάσωμεν μέλλουσαν ζωὴν ἥτις δύναται νὰ εἶνε ἢ πνευματικὴ αὐτοσυναίσθησις τοῦ ἐγώ μας ἄνευ τῆς ὕλης ἢ μεταβολὴ τοῦ ἐγώ μας εἰς ἕτερον τοιοῦτον, ἢ τελεία ὑλοποίησις τοῦ ἀτόμου μας. Ἀλλ' ἵνα ἀπαντήσωμεν ἢ μᾶλλον συμπεράνωμεν μετὰ πεποιθήσεως θὰ χρειασθῇ βάσις, ἐφ' ἧς θὰ στηριχθῶμεν. Καὶ εἶνε ἀνάγκη πρῶτον νὰ ἐξετασθῇ τὸ αἴτιον τοῦ θανάτου, ἡ ἀφορμὴ αὐτοῦ, δεύτερον τὰ εἴδη αὐτοῦ καὶ τὰ φαινόμενα τῶν κυριωτέρων τοῦ θνήσκοντος σώματος μερῶν.

Ἐὰν εὐβαθύνωμεν καὶ ἀναμετρήσωμεν ὅλα τὰ ὅρια ὑφ' ἃ ζῇ μία ὕπαρξις θὰ δυσκολευθῶμεν νὰ δεχθῶμεν ἂν αὕτη ἐπλάσθη μᾶλλον διὰ νὰ ζήσῃ ἢ διὰ ν' ἀποθάνῃ. Ἀλλ' ἄραγε τοῦτο συμβαίνει μόνον εἰς τὰ ὀργανικὰ ὄντα, ἢ καὶ εἰς ὅλην τὴν ὕλην μεταξὺ τῶν μορίων της ; ἠλεκτρικὸν στοιχεῖον οὗ ἠνώθησαν οἱ δύο πόλοι, μετὰ παρέλευσιν χρόνου παύει τοῦ νὰ εἶνε ἠλεκτρικόν. Ἡ θερμότης τῶν οὐρανίων σωμάτων ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐγκαλείπει ταῦτα καὶ γίνονται ὄγκοι νεκροί, ὄγκοι ἀκατοίκητοι. Ἑπομένως ὁ θάνατος εἶνε παντοῦ καὶ πάντοτε ἀλλ' ἐπίσης καὶ ἡ ζωὴ εἶνε παντοῦ καὶ πάντοτε. Ἄρα καὶ τὸ αἴτιον τῆς ζωῆς εἶνε

ὁμοῦ μετὰ τοῦ θανάτου. Εἴπομεν δὲ ἀλλαχοῦ ὅτι τὸ αἴτιον τῆς ζωῆς εἶνε ἡ ἀλληλεπίδρασις διαφόρων δυνάμεων τῆς ὕλης· δὲν εἶνε δὲ δυνατὸν ἢ καὶ τὸ τοῦ θανάτου αἴτιον τοιοῦτον περίπου νὰ εἶνε. Δέον ὅμως νὰ ὁρισθῇ ἡ ἀλληλεπίδρασις αὕτη καὶ νὰ εὑρεθῇ ἡ διαφορὰ ταύτης ἀπὸ τὴν τῆς ζωῆς.

Ἡ περὶ ἐναντιότητος θεωρία τοῦ Ἀριστοτέλους (ὅρα μικρὰ φυσικὰ «Περὶ Μακροβιότητος») εἶνε ἀπλατὴς διότι πᾶσαι αἱ δυνάμεις δὲν ἔχουσι καὶ τὰς ἐναντίας των π. χ. ἐναντία τῆς δυνάμεως τοῦ διαιρετοῦ ἢ τοῦ ἀδιαχωρήτου δὲν ὑφίσταται, ἐπίσης ἡ ἕλξις δὲν ἔχει δύναμιν ἐναντίαν καὶ πλεῖστα ἄλλα. Ἐπίσης δὲ εἶνε ἀδύνατον ὁ θάνατος νὰ προέρχεται ἐκ τῆς συγκρούσεως τοῦ θερμοῦ πρὸς τὸ ὑγρὸν διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν ταῦτα εὑρίσκονται πάντοτε ἐν ὡρισμένῃ ἀναλογίᾳ καὶ μεταξύ των καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ τοῦ σώματος στοιχεῖα ἐξ ἄλλου ὅπως λέγει ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι τὸ θερμὸν καὶ ὑγρὸν μεταβάλλονται εἰς ψυχρὸν καὶ ξηρὸν ὅπερ εἶνε φαινόμενον τοῦ θανάτου αὐτὸ τοῦτο λέγω ἀποδεικνύει ὅτι τὰ δύο πρῶτα δὲν μετεβλήθησαν μόνα των εἰς τὰ δύο δεύτερα ἀλλὰ ἄλλη τις δύναμις τὰ ἔφερε εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην. Τοῦτο δὲ εἶνε κατάδηλον διότι ἄλλως τίθεται τὸ ζήτημα ἂν τὸ πῦρ τρώγει τὸ ὕδωρ ἢ τὸ ὕδωρ τὸ πῦρ.

Τὸ αἴτιον τοῦ θανάτου εἶναι ἄλλό τι· κατὰ τὴν πορείαν τῆς ζωῆς τὸ σῶμά μας δὲν μένει τὸ αὐτό· αὐτὴ ἡ αἰώνιος ἀλλαγὴ τῶν στοιχείων δι' ἄλλων ὁμοίων των, αὐτὴ εἶναι κυρίως καὶ ἡ ἀφορμὴ τοῦ θανάτου. Ἡ μεταβλητότης αὕτη σαλεύει τὰς διαφόρους ἀναλογίας τῶν τοῦ σώματος στοιχείων αἵτινες ἀναλογίαι, ὁρίζουσιν τὸ εἶδος αὐτοῦ καὶ εἶναι ἐν μέρει σταθεραί, Εἶνε δὲ βεβαίως καὶ ἄλλαι ἀφορμαὶ ἀλλ' οὐχὶ ἀξίας λόγου, ὡς ἡ ἐξερχομένη ὕλη ἢ τὸ περίττωμα, ἡ βαρύτης, ἡ ἐξαγωγὴ δυνάμεων κλπ. Πᾶσαι ὅμως αἱ ἀνωτέρω πηγάζουσι ἐκ δύο στοιχειωδῶν τάσεων τῆς ζωῆς ἤτοι τῆς προλήψεως καὶ τῆς ἐξαγωγῆς, αἵτινες δὲν εἶναι ἐναντίαι μεταξύ των, ὡς φαίνονται ἀλλὰ ἀλληλοεξηρτημέναι. Καὶ θὰ ἤθελε δέ τις βεβαίως ἐρωτήσῃ πόθεν προέρχονται αἱ δύο αὗται τάσεις; Αἱ τάσεις αὗται δὲν προέρχονται, ἀλλ' εἶναι αὗται καθ' ἑαυτὰς ἡ συνοχὴ τῶν μορίων τῶν εἰδῶν τῆς ὕλης, ἐξ ἧς, ἕνεκα τῆς διαφορᾶς τῆς ὕλης προκύπτει καὶ ἡ ἀποχή. ἀλλὰ ἀμφότεραι μὲ ὡρισμένην ἁρμονίαν ἕνεκα τῆς ἀναλογίας τῶν στοιχίων πρὸς ἄλληλα.

Τὰ δὲ εἴδη τοῦ θανάτου εἶναι τόσα ὅσα καὶ τὰ αἴτια τὰ προκαλοῦντα αὐτὸν ἤτοι Θάνατος ἐκ γήρατος, νόσου, τυχαῖος ἢ ἐξ ἐξωτερικῆς αἰτίας κ.λ.π. ἅτινα ὅμως δὲν ἔχουσι καμίαν σχέσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἄλλως τε πάντα ταῦτα τὰ εἴδη εἰς ἕνα σκοπὸν καταλήγουσι.

Καὶ νῦν παρατηρήσεις γενόμεναι εἰς τὰς τελευταίας στιγμὰς θνήσκοντος ἀτόμου θὰ μᾶς ἀποκομίσωσι τὰς ἑξῆς περίπου ἀληθείας. Τὸ νευρικὸν σύστημα, τὸ λογικὸν σύστημα καὶ ἡ συναίσθησις τοῦ ἐγὼ ὁλοὲν ἐξασθενοῦσι· τοῦτο δὲ εἶναι συνέπεια τῆς μὴ με-

ταβάσεως καὶ κυκλοφορίας ἐπαρκοῦς αἵματος ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ, ὅπως συμβαίνει καὶ καθ' ὕπνον. Ἔπειτα ἐπέρχεται ἡ ἐξασθένησις καὶ εἰς τὸ γαγγλικὸν σύστημα ὁπότε πλέον ἐπέρχεται τὸ τέλος.

Τὸ τέλος αὐτὸ ἐλευθέρως ἐξεταζόμενον, εἶναι μία μεταβολή, τὸ δὲ σῶμα μόνον κατὰ τὴν καθολικότητα τῆς ὕλης του ἐβλάφθη κατὰ τὴν μερικότητα ὅμως ἠκολούθησε τὸν μέγιστον φυσικὸν νόμον, τὸν νόμον τοῦ Lavoisier, καθ' ὃν τίποτε δὲν καταστρέφεται ἐν τῇ φύσει οὔτε ὕλη οὔτε δύναμις.

Ἡ μεταβολὴ ὅμως τῆς καθολικότητος τοῦ ἀτόμου ἀναγκαίως θὰ μεταβάλῃ καὶ τὸ ποιὸν τῆς λεγομενης ψυχῆς.

Διότι ἔστω σῶμα τι ὀργανικὸν ἀποτελούμενον ἐκ τῶν στοιχείων Α, Β, Γ καὶ Δ. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἔχει σχέσιν πρὸς τὰ στοιχεῖα ταῦτα οἵαν σχέσιν ἔχουσι αἱ δυνάμεις τῶν στοιχείων πρὸς τὰ στοιχεῖα ἀπολύτως νοούμενα, διότι ἄλλο τι δὲν δύναται νὰ εἶναι ἡ ψυχή.

Τούτου τιθεμένου, ἐρχόμεθα εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄνω στοιχείων ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὸ σῶμα. Ἤτοι ἔστω τὸ σύνολον τῶν διατάξεων τῆς ὕλης ταύτης ὅπερ σύνολον συνιστᾷ τὸ σῶμα (Α,Β), (Α,Γ), (Α,Δ), (Α,Β,Γ),...

Τὸ αὐτὸ σύνολον τῶν διατάξεων τῶν δυνάμεων τῆς ἄνω ὕλης θὰ εἶναι ἡ ψυχή. Ἐὰν λοιπὸν διὰ τοῦ θανάτου ἀλλοιωθῶσιν αἱ διατάξεις τῆς ὕλης ἤτοι γίνωσιν ἔστω (Α,Γ), (Α,Β,Δ), (Α,Γ,Δ), κ.λ.π. τότε ἀναγκαίως θὰ ἀλλοιωθῇ καὶ τὸ σύνολον τῶν δυνάμεων· ἄρα καὶ ἡ ψυχή.

Ἡ δὲ ἐνσκήψασα θεωρία τῆς μετεμψυχώσεως ἀνέκαθεν καὶ νῦν, ἥτις εἶναι μῖγμα ὑλισμοῦ καὶ πνευματισμοῦ δὲν γνωρίζω κατὰ πόσον εἶναι ἀξία ἐξετάσεως. Πιστεύουσι ἀναλλοίωτον καθολικότητα ψυχῆς, ἀλλὰ θέλουσι νὰ φεύγῃ ἀπὸ τὸ ἕνα σῶμα καὶ νὰ πηδᾷ εἰς ἕνα ζῶον ἄρτι γεννηθέν, εἰς ἕνα πῶλον π.χ. τοῦτο εἶναι βέβαια πολὺ ἀστεῖον. Ἀλλ' ἡ ἀπόδειξις; Ὡς ἐπιχειρήματα ἀκούομεν κάτι δυσεξήγητα πράγματα ὅπως π.χ, ὅτι μερικοὶ ἄνθρωποι ἔχουν πρόσωπον πιθηκοειδὲς ἢ κυνοειδὲς ἢ καὶ ὀνοειδές, ἐπίσης ἡ θεωρία τῆς ὑπάρξεως ἐμφύτου (διότι δυσκολεύουνται τινὲς νὰ παραδεχθῶσιν ἐμπειρίαν καὶ κληρονομικότητα) καὶ ἄλλα διάφορα ἅτινα ὅμως κατακρημνίζονται καὶ ἀπὸ τὴν ἐλαφροτέραν αὔραν.

Τὸ τελικὸν συμπέρασμα περὶ μελούσης ζωῆς κατόπιν τῶν ἀνωτέρω εἶναι εὔκολον νὰ ἐξαχθῇ.

Καὶ τελευταῖον ἔχομεν νὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς σκοπιμότητος τοῦ θανάτου. Ἀρχὴν καὶ τέλος εἰς τὸν κύκλον τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου δὲν δυνάμεθα νὰ νοήσωμεν· τῆς ζωῆς ἀναγκαῖον ἐπακολούθημα εἶναι ὁ θάνατος τοῦ δὲ θανάτου ἡ ζωή· ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς ὁ κύκλος γυρίζει περὶ τὸ αὐτὸ κέντρον καὶ μὲ τὴν αὐτὴν ἀκτῖνα εἶναι ἀδύνατον νὰ νοήσωμεν ὅτι ὑπάρχει σκοπιμότης εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν ταχεῖαν περιστροφήν.

ΕΚΛΕΚΤΙΚΟΣ

ΥΠΑΡΧΕΙ Η ΨΥΧΗ;

Τὴν ὕπαρξιν τῆς ψυχῆς διημφισβήτησαν οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ὑλισμοῦ καὶ τῆς θεωρίας τῆς Ἀγνωσίας, οἱ κοινῶς καλούμενοι Ἀγνωστικισταί. Κατὰ τοὺς πρώτους ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἁπλῶς ὀλίγη ὠργανωμένη ὕλη, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀποκλείεται ἐν γένει τὸ λεγόμενον πνευματικὸν στοιχεῖον. Κατὰ τοὺς δευτέρους δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποφανθῶμεν περὶ τῆς ὑπάρξεως πνευματικῆς οὐσίας, ἀφοῦ τὰ γνωστικὰ μέσα, τὰ ὁποῖα διαθέτει ὁ ἄνθρωπος, ἤτοι αἱ ὑλικαί του αἰσθήσεις, τίποτε δὲν μᾶς λέγουν περὶ τῆς ὑπάρξεως ψυχῆς.

Ἐν τούτοις, παραλλήλως πρὸς τὴν ὕλην, τὴν ὁποίαν γνωρίζομεν ἐκ τῶν ὑλικῶν φαινομένων, ὑπάρχουν καὶ ἄλλα τινὰ φαινόμενα, τὰ ὁποῖα μαρτυροῦν περὶ τῆς πραγματικῆς ὑπάρξεως πνευματικῆς οὐσίας, διακεκριμμένης ἀπὸ τὴν ὕλην, τῆς οὕτω καλουμένης **ψυχῆς**. Τὰ φαινόμενα ταῦτα εἶνε συνειδηταί τινες ἐνέργειαι καὶ ψυχικαὶ ἐκδηλώσεις καθ' ὁλοκληρίαν ἄϋλοι, αἵτινες προϋποθέτουν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τὴν ὕπαρξιν μιᾶς δυνάμεως καὶ οὐσίας, ὅλως διακεκριμμένης ἀπὸ τῆς ὑλικῆς δυνάμεως καὶ οὐσίας.

Τὰ φαινόμενα, τὰ ὁποῖα ἀποδεικνύουν τὴν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ὕπαρξιν τῆς πνευματικῆς ταύτης οὐσίας εἶνε τὰ ἀκόλουθα :

Ἡ Ἰδέα.—Ἡ ἰδέα εἶνε ἡ διανοητικὴ ἀναπαράστασις τῶν πραγμάτων, ὡς τοιαύτη δὲ εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν ἄϋλος.

Τῶν ὄντων ἔχομεν καὶ ἄλλην ἀναπαράστασιν : τὴν ***εἰκόνα***· αὕτη ὅμως εἶνε ἡ αἰσθητὴ αὐτῶν ἀναπαράστασις. δὲν πρέπει ἑπομένως, νὰ συγχέωμεν τὴν ἰδέαν πρὸς τὴν εἰκόνα. Ἡ εἰκὼν εἶνε συγκεκριμμένη, ὡς οἱονεὶ φωτογραφία τοῦ εἰκονιζομένου συγκεκριμμένου καὶ ὑλικοῦ πράγματος καὶ μερική, ὡς ἀπεικόνισις ὡρισμένου ἐπὶ μέρους ὄντος. Ἀπ' ἐναντίας, ἡ ἰδέα εἶνε ἀναπαράστασις ἀφῃρημένη, διότι ἀνήκουσα εἰς τὸν διανοητικὸν κόσμον, ἐν τῷ ὁποίῳ μόνον τὸ πνεῦμα ζῇ, κάμνει ἀφαίρεσιν τῶν συγκεκριμμένων ὑλικῶν συνθηκῶν τῶν ὄντων, ἀλλ' ἅμα εἶνε καὶ γενικὴ ὡς παράστασις τινὸς μὴ ὑπάρχοντος ἐν τῇ ὑλικῇ πραγματικότητι, καλύπτουσα ὅμως πάντα τὰ ἐπι μέρους συγγενῆ ὄντα. ***Τούτου τοῦ τριγώνου***, τοῦ κεχαραγμένου ἐπὶ τοῦ ἐνώπιόν μας πίνακος, ἔχοντος ὡρισμένας διαστάσεις γεγραμμένου διὰ κιμωλίας καὶ μὴ δυναμένου νὰ ταὐτισθῇ καὶ συμπέσῃ πρὸς οἱονδήποτε ἄλλο τρίγωνον, ἔχομεν τὴν ***εἰκόνα*** τοῦ ***ἐν γένει ὅμως τριγώνου***, ἀορίστων διαστάσεων καὶ καθ' οἱονδήποτε τρόπον κεχαραγμένου, περιλαμβάνοντος δ' ὑπὸ τὴν ἔννοιάν του οἱονδήποτε τριγωνικὸν σχῆμα, ἔχομεν τὴν ***ἰδέαν***.

Ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι ἔχομεν μίαν ἐνέργειαν διὰ τῆς ὁποίας συλλαμβάνομεν καὶ νοοῦμεν τὰ αἰσθητὰ πράγματα κατὰ τρόπον πνευματικόν. Εἶνε ἡ πνευματική, διὰ τῆς ἰδέας παράστασις τῶν ὑλικῶν ἀντικειμένων.

Ἀλλ' ἔχομεν καὶ ἰδέας, δι' ὧν παριστῶμεν ἄϋλα ἤτοι ὄντα ἔχοντα σχῆμα, ποσὸν καὶ ἔκτασιν, καὶ μὴ διαιρετά. ***Ἡ δικαιοσύνη ἡ τιμή, τὸ καθῆκον, τὸ ἀγαθόν, τὸ κακόν, ἡ ἀρετή***, εἶνα ἐπ' ἴσης

ἰδέαι, ἀλλ' ἰδέαι ἀΰλων καθ' ἑαυτὰ πραγμάτων, μὴ συγκεκριμμένως ἐν τῷ ὑλικῷ κόσμῳ ὑπαρχόντων καί, ἄρα, μὴ διὰ τῶν ὑλικῶν αἰσθητηρίων προσλαμβανομένων.

Οὐδεὶς εἶδε, φέρ' εἰπεῖν, τὸ πρόσωπον τῆς ἀρετῆς, ἢ τὸ σχῆμα κοῦ καθήκοντος, ἢ τὸ χρῶμα τῆς δικαιοσύνης. Αἱ ἰδέαι αὗται εἶνε πνευματικαί.

Πνευματικὴ ἐπ' ἴσης, εἶνε, πρὸς ταῖς ἄλλαις, καὶ ἡ ἰδέα τοῦ ***Πνεύματος***, ὡς μὴ δυναμένη νὰ ληφθῇ ἐμπειρικῶς ἐκ τοῦ ὑλικοῦ κόσμου. Τοιαύτη εἶνε καὶ ἡ ἰδέα τῆς ***Πρώτης Αἰτίας***, δῆλα δὴ τοῦ ***Θεοῦ***, ἥτις ἀποτελεῖ κυριώτατον καὶ εἰδικὸν χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἰδέα αὕτη μαρτυρεῖ, ὅτι ἐκ πάντων τῶν ὄντων μόνον ὁ ἄνθρωπος εἶνε πεπροικισμένος διὰ τοιαύτης δυνάμεως καὶ οὐσίας, ἥτις δύναται νὰ ἀναχθῇ ἐπέκεινα τοῦ αἰσθητοῦ καὶ ὑλικοῦ τούτου κόσμου καὶ νὰ συλλάβῃ τὴν περὶ ἀκτίστου καὶ ἀδημιουργήτου ὑψίστου πνευματικοῦ Ὄντος ἔννοιαν, ἀκριβῶς διότι ἡ δύναμίς του αὕτη, ἡ ψυχή, εἶνε πνεῦμα. Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος ἦτο ἐστερημένος τῆς τοιαύτης ψυχῆς, διὰ μόνης τῆς φαντασίας καὶ τῶν ὑλικῶν του αἰσθητηρίων θὰ ἠδυνάτει νὰ συλλάβῃ ἐννοίας ἀΰλους καὶ ὑπεραισθητάς, ὁποῖαι αἱ τοῦ αὐθυποστάτου, αἰωνίου, καὶ ἀπείρου Ὄντος, Ὄντος ὡς Πρώτης Αἰτίας καὶ Πρώτου Κινοῦντος. Διότι αἱ αἰσθήσεις καὶ ἡ ἐν τῇ εἰκόνι συνέχισις αὐτῶν μόνον ὡρισμένας καὶ περιωρισμένας μορφὰς ἀναπαριστῶσι· τὸ ἀπεριόριστον καὶ τὸ ἄπειρον κεῖται πέραν τοῦ πεδίου τῆς ἐνεργείας των.

Κατὰ ταῦτα, ἔχομεν τὸ λογικὸν συμπέρασμα ὅτι ἡ ἰδέα δὲν εἶνε προϊὸν ὀργανικῆς τινος καὶ ὑλικῆς δυνάμεως. Ἡ πηγή της, καὶ ἡ ἀρχὴ εἶνε ἡ ψυχή, ἡ ὁποία εἶνε ἄϋλος καὶ πνευματική.

Γ. Χ. Π,

(Εἰς τὸ ἑπόμενο ἡ ὕπαρξις τῆς πνευματικῆς ψυχῆς ἀποδεικνυομένη ἐκ τῆς κρίσεως, τῆς σκέψεως, τῶν ἀναγκαίων ἀληθειῶν καὶ τῆς διανοητικῆς προόδου).

ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΙΑΝ

ΟΜΙΛΙΑΙ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Ἔωνος μοῦ ἔκανε μιὰ χάρι καὶ μιὰ τιμὴ μαζύ. Παρηκολούθησα ὅλην τὴν ἀρθρογραφίαν τοῦ κ. Ἐκλεκτικοῦ καὶ κάθε φορὰ μιὰ ὄρεξι ν' ἀπαντήσω μοῦ γενιόταν μέσα μου, ἡ ὁποία ἐπὶ τέλους μεγάλωσε τόσο, ὥστε μ' ἔκανε νὰ τὴν διατυπώσω στὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ, ἡ ὁποία μοῦ ἐπέτρεψε νὰ ἐκτελέσω τὴν ἐπιθυμίαν μου.

Λοιπόν, τὸ λέγω ἀμέσως καὶ καθαρά. Φρονῶ ὅτι ὁ κ. Ἐκλεκτικὸς σκέπτεται καὶ ἐκφράζεται εἰλικρινά, μὲ ὅλη τὴ καλή του

πίστι καὶ γι' αὐτὸ χαίρομαι ποὺ ἔρχομαι ἐγὼ εἰς ἀντιπαράστασιν μαζύ του· φρονῶ ἀκόμη, πῶς ἀπὸ μιὰ ὁποιαδήποτε συζήτησι, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ βγῇ ἕνα καλὸ συμπέρασμα γιὰ μᾶς καὶ γιὰ ἄλλους καὶ γιὰ τοῦτο οἱ ἀναγνῶσται μας, ἂς μὴ θεωρήσουν πῶς ἡ συζήτησι εἶνε ἰδιαίτερη.

Ὁ κ. Ἐκλεκτικὸς—ποὺ δὲν τὸν γνωρίζω δυστυχῶς—πραγματεεύται στὸ σημερινό του ἄρθρο τὸν θάνατο. Λέει μεταξὺ ἄλλων, 1ον) Πῶς ἡ μεταβολὴ τῆς καθολικότητος τοῦ ἀτόμου ἀναγκαίως θὰ μεταβάλῃ καὶ τὸ ποιὸν τῆς λεγομένης ψυχῆς. 2ον) Πῶς ἡ ψυχὴ ἔχει σχέσεις πρὸς ὡρισμένα στοιχεῖα Α, Β, Γ καὶ Δ, τοῦ ἀτόμου, οἵαν σχέσιν ἔχουσιν αἱ δυνάμεις τῶν στοιχείων πρὸς τὰ στοιχεῖα ἀπολύτως νοούμενα, 3ον) ὅτι δὲν γνωρίζει κατὰ πόσον ἡ θεωρία τῆς μετεμψυχώσεως εἶνε ἀξία ἐξετάσεως καὶ τὸ οὐσιωδέστερον, 4ον) Συμπεραίνει—οὔτε πολὺ οὔτε λίγο—ὅτι ἡ ἀδιάκοπη μεταλλαγὴ τοῦ θανάτου πρὸς τὴ ζωὴ καὶ τῆς ζωῆς πρὸς τὸν θάνατον, δὲν ἔχει σκοπιμότητα.

Ἂς μοῦ ἐπιτρέψῃ ὁ κ. Ἐκλεκτικὸς νὰ τοῦ πῶ ὅτι, κατὰ τόσο ἁπλὸ καὶ στενὸ ἐπιστημονικὸ τρόπο ποὺ ἐξετάζει, ἡ λέξη κἂν ψυχὴ δὲν ἔχει καμμιὰν θέσι γι' αὐτόν, γιατὶ ἂν πιστεύῃ πῶς ὑπάρχει πρέπει νὰ μᾶς τὴν δείξῃ ὑλικὰ καὶ νὰ μᾶς ἀπαλάξῃ ἀπὸ τῆς ἀοριστολογεῖες ποὺ μεταχειριζόμαστε ἐμεῖς, γιὰ νὰ τὴν ἀποδείξωμε. Ἡ σχέσις στοιχείων πρὸς τὰς δυνάμεις τῶν στοιχείων—ἂν καταλαβαίνω καλὰ—ποὺ ἐπικαλεῖται, δὲν φτιάνουν θαρρῶ ψυχὴ ὅπως τὴν θέλει ὁ κ. Ἐκλεκτικὸς καὶ μάλιστα, ὅταν παίρνουμε τὰ στοιχεῖα ποῦ μᾶς δείχνει, ὡς *ἀπολύτως νοούμενα*. Αὐτὸ τὸ *νοούμενα* μόνο στὸ δικό μας τρόπο συζυτήσεως ἔχει θέσι. Ἔπειτα, ἡ θεωρία τῆς μετεμψυχώσεως δὲν στηρίζεται στὸ Δάρβιν καὶ ἂν ὑπάρχῃ πραγματικὰ ἡ ψυχὴ καὶ ἂν ὁ κόσμος ὅλος παρουσιάζει μιὰν ἐξέλιξη, βέβαια μιὰ ψυχὴ ἀνθρώπινη δὲν μπορεῖ νὰ πάῃ σ' ἕνα πίθηκο. Ἡ θεωρία τῆς μετεμψυχώσεως, ἔχει ὡρισμένας προϋποθέσεις καὶ γνώσεις, γιὰ νὰ μὴ μιλῇ κανεὶς γι' αὐτὴν μὲ τόση ἁπλοτητα.

Αὐτὰ πολὺ σύντομα. Καὶ ἔρχομαι στὸ συμπέρασμά του καὶ τὸν ἐρωτῶ. Πιστεύει λοιπὸν σοβαρὰ καὶ ἐνσυνείδητα, πῶς ἡ ἀδιάκοπη μεταλλαγὴ τοῦ θανάτου πρὸς τὴν ζωὴ καὶ τὸ ἀντίθετο, δὲν ἔχει σκοπιμότητα; Αὐτὸ μονάχα ἕνας ποῦ θέλει νὰ βρίξῃ τὴν ἀνθρώπινη ὕπαρξι μπορεῖ νὰ τὸ πῇ. Ἀλλοίμονό μας, ἀδελφέ, ἂν ἤταν ἔτσι. Τόσοι ἀγῶνες, τόσοι κόποι, τόσα θαύματα τοῦ ἐγκεφάλου, τόσα ἅλματα τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὰ ἐμπρός, τόσο λαχάνιασμα, πίσω ἀπὸ κάτι ἀσύλληπτο, ὅλου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἔγειναν καὶ γίνονται γιὰ τὸ τίποτα; Ἔτσι;.. Τολμηρό, μὰ τὴν ἀλήθεια, συμπέρασμα, γιὰ ἕναν ποῦ ἁπλῶς σκέπτεται. Δυστυχῶς, δὲν μπορῶ νὰ πῶ περισσότερα ἀπὸ ἔλλειψι χώρου. Ὅμως, ἂν ὁ κ. Ἐκλεκτικὸς ἔχει ἀντίρρησιν σὲ ὅσα γράφω, βλέπουμε πάλι.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΡΑΝΤΖΑΣ

HENRI REM

Η ΧΕΙΡΟΜΑΝΤΕΙΑ ΔΙΑ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἀλλ' ὁ Μπαλζὰκ δὲν σταματᾶ ἐκεῖ καὶ εἰς τὸν *Ἐξάδελφον* Pons, λέγει. «Ἔ! καλά. Ἂν ὁ Θεὸς ἀπετύπωσε, διά τινα καθαρὰ πνεύματα, τὴν φυσιογνωμίαν του εἰς τὴν φυσιογνωμίαν ἑκάστου ἀνθρώπου, διατί ἡ χεὶρ δὲν θὰ συνεκέντρωνε τὴν φυσιογνωμίαν, ἀφοῦ ἡ χεὶρ εἶνε ὁλόκληρος ἡ ἀνθρωπίνη ἐνέργεια καὶ τὸ μόνον του μέσον ἐκδηλώσεως ;»

Θὰ ἠδυνάμεθα ν' ἀναφέρωμεν ἐπ' ἄπειρον συγγραφεῖς καὶ σοφοὺς οἵτινες πάντες ὑπῆρξαν φίλοι, μαθηταὶ καὶ ἐρασιτέχναι τῆς χειρομαντείας.

Οἱ δύο Δουμᾶ, ἦσαν ὄχι μόνον ἐρασιτέχναι, ἀλλὰ θερμοὶ ὀπαδοὶ τῆς χειρομαντείας, ἠσχολοῦντο δὲ εἰς ταύτην καὶ ἐνδιαφέροντο πολύ. Παρηκολούθουν καὶ ἐπιστοποίουν τὴν πρόοδον της, ἐνεθάρρυνον τὰ πρόσωπα ἅτινα ἐμελέτων τὴν ἐπιστήμην αὐτὴν καὶ δὲν παρέλειπον ποτὲ νὰ συνιστῶσι εἰς τοὺς φίλους των ὅπως μελετῶσι τὴν χεῖρα των. Καὶ οἱ δύο εἶχον μεγίστην ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν χειρομαντείαν, καὶ ὁ Ἀλέξανδρος Δουμᾶς Υἱός, ἔλεγε «Ἡ χειρομαντεία θὰ γίνῃ μίαν ἡμέραν ἡ γραμματικὴ τῆς ἀνθρωπίνης ὀργανώσεως».

Ἐλπίζομεν καὶ εὐχόμεθα μετὰ τοῦ Δουμᾶ νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ προφητεία του πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὁ Ἰούλιος Κλαρετί, τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, ἔγραφε: «Ἡ παλάμη τῆς χειρὸς φανερώνει πλέον ἢ ἅπαξ τὸ μυστικὸν τῆς πτωχῆς ἀνθρωπίνης καρδίας».

Εἰς τὰ 1900 εἰς τὴν *Βελγικὴν Ἐπιθεώρησιν*, ὁ περίφημος ἰατρὸς Βωλέρ, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Λιέγης, εἰς ἐκτενὲς ἄρθρον του ἐπὶ τῆς ψυχολογικῆς χειρός, ἀπεδείκνυε ὅτι ἡ ἐπιστήμη τῆς χειρομαντείας ἐκαλεῖτο νὰ παίξῃ ὠφέλιμον ρόλον εἰς τὰς ἐνδιαφερούσας περιστάσεις τῆς ζωῆς.

Ὁ Ἀνδρέας Ντὲ Φουκιέρ, ὁ χειροκροτούμενος ρήτωρ, ὁ συγγραφεὺς τῆς Τέχνης καὶ Χάριτος καὶ περὶ Εὐσπλαχνίας, γράφει : «Ἀγαπῶμεν τὸ γλυκύ, τὸ λεπτὸν χειροφίλημα. Πόσοι δὲν προσπαθοῦν, διὰ τῆς πρώτης καὶ χαριτωμένης αὐτῆς ἐπαφῆς νὰ μαντεύσωσιν ὅ,τι προσωπικώτερον ὑπάρχει εἰς κάθε ὕπαρξιν! Αἱ χεῖρες εἶνε τὸ παράθυρον τῆς ψυχῆς ! Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ γνωρίζῃ κανεὶς χειρομαντείαν, διὰ νὰ μαντεύσῃ τὸ τάδε ἐλάττωμα εἰς τὴν μορφὴν τοῦ δείκτου τούτου ἢ τὴν τάδε ἀρετὴν εἰς τοῦτον τὸν ἀντίχειρα. Ἡ παλάμη καὶ ὁ λακίσκος τῆς χειρὸς φυλάττουν τὸ ὡραῖον μυστικόν των καὶ εἰς τὰς λεπτὰς διακλαδώσεις τῶν ἀρτη-

ριῶν τῆς ράχεως, ἀναγινώσκονται τὰ μαγικὰ καὶ θεσπέσια πεπρωμένα.»

Ὅπως φαίνεται, λοιπόν, ἡ χειρομαντεία ἔχει καλὴν σειρὰν προγόνων. Ἐμελετήθη κατ' ἐξοχὴν καὶ κατέστη περίφημος ἀπὸ τούς: Ἀρτεμίδωρον, Ἀγρίπαν, Φλούντ, Σάρτλιεμπ, Φίλιππον τοῦ Μέϋ τῆς Φραγκονίας (ὅστις παρὰ πολὺ ἠσχολήθη ἀπὸ ἰατρικῆς ἀπόψεως) Κιουρὼ ντὲ λὰ Σάμπρ, Ἐλιφὰς Λέβυ, καὶ τὸν ὀνομαστὸν ἰησουΐτην Ντὲλ Ρίο, ὅστις ἔκαμε μίαν διάκρισιν εἰς τὴν χειρομαντικὴν ἐξήγησιν, χωρίζον τὴν Χειρομαντείαν εἰς δύο τρόπους.

Ὁ εἷς ἐκ τῶν τρόπων εἶνε ὁ φυσικὸς ὅστις μόνος θὰ ἦτο ἐπιτετραμμένος παρὰ τῆς Ἐκκλησίας, διότι τὰς ἐρεύνας του χαρακτηρίζει ἡ γνῶσις διὰ τῶν γραμμῶν τῆς χειρός.

Ὁ ἄλλος τρόπος εἶνε ὁ ἀστρολογικὸς ὅστις εἶνε ἐφαρμογὴ ἔνοχος, καταδικαζομένη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, διότι ἰσχυρίζεται ὅτι ἐγχαράττει τὰς γραμμὰς τῆς χειρὸς καὶ διαφόρους ἐπηρείας μεταξὺ τούτου καὶ ἐκείνου τοῦ πλανήτου ἐπὶ τῶν ἠθικῶν γεγονότων καὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀνθρώπου, πρᾶγμα ὅπερ εἶνε κολάσιμον.

Ἄς εἴπωμεν, παρεμπιπτόντως, ὅτι ἡ χειρομαντεία δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν ἀστρολογίαν καὶ ὅτι ἀδίκως καὶ ἐσφαλμένως οἱ παλαιοὶ χειρομάνται, ἀκολουθοῦντες εἰς τοῦτο τὰ λάθη τῶν προηγηθέντων, εἶχον παραδεχθῆ, ἄνευ συστήματος, τὰς ἀστρικὰς ἐπηρείας· χωρὶς ν' ἀρνῆταί τις τὴν ραδιοενέργειαν τῶν πλανητῶν ἐπὶ τῆς γῆς, δὲν δύναται πρὸς τούτοις νὰ παραδεχθῇ τὴν ἐντόπισιν τῆς ἐπηρείας τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ πλανήτου, ἐπὶ τινος ἀτόμου, προσώπου, δακτύλου ἢ μέρους τῆς χειρός.

Ὁ πλοίαρχος τοῦ Ἀρπεντινὺ (1791—1861), μετριόφρων καὶ εὐχάριστος ἄνθρωπος, ἔξυπνος καὶ πνευματώδης ἔλαβε μέρος ὡς ὑποπλοίαρχος-κατὰ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Ἰσπανίας. Εἰς τὴν Ἀνδαλουσίαν, μία βοημὶς τοῦ προεκάλεσε τὴν ὄρεξιν διὰ τὰς χειρομαντικὰς μελέτας, εἰς τὰς ὁποίας ἠσχολήθη καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας του. Ἀποστρατευθεὶς ὡς πλοίαρχος, παρεδόθη ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν μελέτην τῆς χειρομαντείας. Ἀνεκάλυψε σύστημα ὁλόκληρον, ἐδημιούργησεν ὁλόκληρον νέαν ἐπιστήμην τὴν ὁποίαν ὠνόμασε *χειρογνωμαντείαν*, ἥτις τὸν ἔκαμε νὰ ἀναγινώσκῃ ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ σχήματος τῆς χειρὸς καὶ τῶν δακτύλων, τὸν χαρακτῆρα, τὴν ἰδιοσυγκρασίαν καὶ τὸ ἔνστικτον τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ διακεκριμμένος χειρομάντης Ντεμπαρὸλ Ἀδόλφος (1801—1886) ἀνεφάνη ὡς ζωγράφος τοπείων. Εἶχεν ἀρκετὴν φήμην ὅτε ἐγκατέλειψε τὸ στάδιόν του διὰ νὰ ἀφιερωθῇ ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν μελέτην τῆς περισσότερον ἀχαρίστου χειρομαντείας καὶ μόλις κατόπιν κοπιώδους ἐργασίας ἡμίσεως αἰῶνος, πλήθους ἐρευνῶν, σοβαρῶν πειραμάτων καὶ μακρῶν καὶ ἀναριθμήτων παρατηρήσεων, ἔστησε ἐκ νέου καὶ ἀνεγέννησε τὴν ἐπιστήμην αὐτήν.

Ἦτο τίμιος ἐργάτης, εὐσυνείδητος καὶ καλῆς πίστεως. Ἠδύνατος ὅπως καὶ ἄλλοι, νὰ ὑποκριθῇ τὸν Μάγον καὶ τὸν Προφή-

την, δὲν τὸ ἔκαμεν ὅμως. Δὲν ἠθέλησε νὰ ἐξαπατήσῃ τοὺς συγχρόνους του διὰ παρεκβάσεων, ἀσυνεπειῶν καὶ κακῶν προφητειῶν, αἵτινες δὲν ἔχουσιν κανὲν κοινόν, οὔτε πλησίον, οὔτε μακράν, πρὸς τὴν χειρομαντείαν. Ἡ χειρομαντεία, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἐξετάζεται, δὲν εἶνε προφητεία.

Ἂς εὐχαριστηθῶμεν, λοιπόν, διότι ὁ Ντεμπαρὸλ παρέμεινε μέχρι τέλους ἐπιστημονικὸς ἐρευνητής, τίμιος καὶ σοβαρός, καὶ ὅτι ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν χειρομαντείαν μόνον ὅ,τι ἠδύνατο νὰ δώσῃ χωρὶς νὰ περιπέσῃ εἰς τὸ ψεῦδος, τὸ φανταστικόν, τὴν προφητείαν καὶ τὴν ἀπάτην. Δικαιοῦται τῆς εὐγνωμοσύνης, ὅλων ὅσοι, ἐκ τοῦ πλησίον ἢ ἐκ τοῦ μακρόθεν, ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν ἐπιστήμην αὐτήν, τὴν ὁποίαν προήγαγε ἀπὸ μαντικῆς τέχνης εἰς τὸ ἐπιστημονικὸν πεδίον.

Ὁ δόκτωρ Ἀνκώς, γνωστὸς ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Παπύς, ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ πολέμου, καίτοι ἡ ἡλικία του τὸν ἀπήλασσε πάσης στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως. Ἀσθένεια μεταδοθεῖσα ἀπὸ τοὺς νοσηλευομένους του τὸν παρέσυρε περὶ τὰ τέλη Ὀκτωβρίου 1916, θέτουσα τοῦτον εἰς τὴν τάξιν τῶν καλῶν Γάλλων, οἵτινες ἔπεσαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντός του. Ἔγραψε πολλὰ συγγράμματα ἐπὶ τῶν ψυχικῶν ἐπιστημῶν καὶ ὑπέδειξε, διὰ τὴν χειρομαντείαν, νέον σύστημα, ἵνα καθορίζωνται αἱ ἡμερομηνίαι τῶν γεγονότων, ἀπὸ τὰς γραμμὰς τῆς χειρός. Ἠσχολήθη εἰς τὴν χειρομαντείαν ἐπιστημονικῶς, θεωρῶν ὅτι ἀπὸ ἀπόψεως ὑγιεινῆς καὶ διαγνωστικῆς τῶν ἀσθενειῶν, οἱ ἰατροὶ εἶχον πᾶν συμφέρον νὰ προβῶσιν εἰς μίαν σοβαρὰν πειραματικὴν μελέτην.

Ἡ κυρία ντὲ Τὲμπ (Mme de Thèbes, 1844—1916) Ἄννα Βιτωρὶν Σαβαρύ, περισσότερον γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα κυρία Ντὲ Τέμπ, ἀπέθανε τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1916· ἐξέλειψε μία φυσιογνωμία περίεργος καὶ λαοφιλής.

Ἦτο γυνὴ κατ' ἐπιφάνειαν ψυχρά, ἀλλὰ πάντοτε καλόκαρδη, εὐχάριστος καὶ ὑποχρεωτικὴ μὲ κάποιον αἰνιγματικὸν μειδίαμα καὶ ἐξωτερικὸν μεγάλης κυρίας. Ἐπροφήτευε ἐπὶ παντὸς πράγματος ὅπως ἡ Πυθία τοῦ Ἀπόλλωνος, μὴ ἀμφιβάλλουσα διὰ τίποτε καὶ πρὸ πάντων διὰ τὸν ἑαυτόν της.

Ἡ κυρία Ντὲ Τέμπ, εἶχεν βεβαίως γνώσεις χειρομαντείας τὴν ὁποίαν ἐμελέτησε καὶ ἔγραψε τὸ *Αἴνιγμα τῆς χειρός*, τὸ ὁποῖον εἶνε, ἀληθῶς, ἕνα λαϊκὸν ἀπάνθισμα χωρὶς λέξιν πρωτοτυπίας· ἀσφαλῶς ἐπέμεινε εἰς τὴν μελέτην τῆς ἐπιστήμης αὐτῆς, δὲν ἔσφαλλε εἰς τὰς προφητείας της καὶ ποτὲ δὲν ἔλεγε θαύματα.

Ἐσχετίσθη μὲ πολὺ καθὼς πρέπει πρόσωπα τὰ ὁποῖα τὴν εἰσάγαγον εἰς τὸν κόσμον καὶ τὰ ὁποῖα λίαν ἐπιτηδείως ἐξεμεταλλεύθη.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ & ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Τελευταίαν παράκλησιν άπευθύνομεν πρὸς πάντας τοὺς λαβόντας μέχρι σήμερον τὸ περιοδικόν, ὅπως μᾶς ἀποστείλωσι, διὰ συστημένης ἐπιστολῆς τὴν συνδρομήν των. Θὰ ἀναμείνωμεν τοὺς μὲν τοῦ ἐσωτερικοῦ μέχρι τοῦ τέλους Ὀκτωβρίου, τοὺς δὲ τῆς Αἰγύπτου μέχρι τῆς 15)28 Ν)βρίου. Παρελθούσης τῆς προθεσμίας ταύτης, ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου θὰ διακοπῇ δι' ὅσους δὲν θὰ μᾶς ἔχουν στείλει τὴν συνδρομήν των. Εἰς τούτους θά ἀφίσωμεν ὡς δῶρον τὰ μέχρι σήμερον ἀποσταλέντα τεύχη ἅτινα κακῶς ἐδέχθησαν, ἐφ' ὅσον τὸ περιοδικὸν τοὺς ἀπαρέσκει.

—ο—

Ἀρχίζομεν σήμερον τὴν δημοσίευσιν τῆς μελέτης τοῦ κ. Δ. Π. Σεμελᾶ, περὶ Μετενσαρκώσεως, ἣν συνιστῶμεν ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς φίλους μας. Ἡ μελέτη αὕτη δημοσιευθεῖσα καὶ κυκλοφορήσασα εἰς ἴδιον τεῦχος ἐν Παρισίοις, ἐνεποίησε βαθεῖαν αἴσθησιν καὶ ἤγειρε πολλὰς συζητήσεις. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ σημειώνομεν τὸν σήμερον ἐμφανιζόμενον συνεργάτην μας κ. Γ. Χ. Π., δοκιμώτατον συγγραφικὸν κάλαμον, βαθύτατον καὶ ἐγκυκλοπαιδικώτατον ἐρευνητὴν τῶν ἀνθρωπίνων προβλημάτων, καὶ περὶ τῆς ἀξίας τοῦ ὁποίου θὰ πεισθῶσιν οἱ ἀναγνῶσται μας ἐκ τῶν περὶ ὑπάρξεως τῆς ψυχῆς ἄρθρων του.

—ο—

Τὸ Γαλλικὸν περιοδικὸν «Je sais tout» ἀπηύθυνεν εἰς διάφορα ἐξέχοντα πρόσωπα τῆς Γαλλίας, τὸ ἐρώτημα «ποία εἶνε ἡ μεγαλειτέρα δύναμις τοῦ κόσμου ;». Ἐκ τῶν ἀπαντήσεων ἀναφέρομεν τὰς ὀλίγας, εὐτυτυχῶς, ἀστείας—ἵνα μὴ μνταχειρισθῶμεν ἄλλην λέξιν— ἀπαντήσεις. Ὁ Κλεμὰν Βωτέλ : Τὸ χρῆμα ! Οἱ Μὰξ καὶ Ἀλέξ. Φίσε : ἡ τῆς Ἀδρανείας ! Ὁ Λουκιανὸς ντὲ Κάβ· ἡ παγκόσμιος ἠλιθιότης! Ὁ Στρατηγὸς Νιβέλ· Ἡ Φύσις ! κλπ.

—ο—

Τὸ Ἐῶνα ἐδηλώσαμεν πολλάκις ὅτι τὸν κατεστήσαμεν βῆμα συζητήσεως ἐλεύθερον καὶ διὰ τοῦτο ἐδημοσιεύσαμεν καὶ θὰ δημοσιεύσωμεν πᾶν ἄρθρον ἀντικείμενον ἔστω πρὸς τὰς πεποιθήσεις μας καὶ τὰς ἀρχὰς ἐφ' ὧν βασίζεται τὸ περιοδικόν. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἐδημοσιεύσαμεν τὰ ἄρθρα τοῦ τακτικοῦ συνεργά τού μας κ. Ἐκλεκτικοῦ. Ἡ ἐπικρατήσασα ὅμως αὕτη σκέψις, μᾶς ἐπιβάλλει νὰ μὴ ἀρνηθῶμεν τὴν δημοσίευσιν ἄλλου ἀττιφρονοῦντος ἵνα οὕτω ἡ συζήτησις καταστῇ πλήρης καὶ ὠφέλιμος. Οὕτω, οἱ ἀναγνῶσται μας εἰς τὸ σημερινὸν τεῦχος θὰ ἀναγνώσουν ταυτοχρόνως τὸ ἄρθρον τοῦ κ. Ἐκλεκτικοῦ καὶ τὴν ἀπάντησιν εἰς τοῦτο τοῦ κ. Γ. Φράντζα.

—ο—

Σχετικῶς μὲ τὸν δημιουργηθέντα θόρυβον, ἐκ τῆς δημοσιεύσεως τῶν ἄρθρων τοῦ κ. P. Heuzé, εἰς τὴν Ὀπινιόν, περί οὗ ἀπησχολήθημεν ἤδη πληροφορούμεθα ἐκ τῶν ξένων περιοδικῶν ὅτι οὗτος ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὸν καθημερινὸν τῦπον. Συνεχῆ ἀρθρογραφίαν ἐδημοσίευσαν αἱ ἐφημερίδες «Ὁ Γαλάτης», «Ὁ Τηλέγραφος» τῆς Τουλούζης, «Ἡ Πρωΐα» τὸ «Μέλλον» καὶ πολλαὶ ἄλλαι. Ἐπίσης πᾶσαι αἱ ἐπιθεωρήσεις ἐξήτασαν λεπτομερῶς τὸ ζήτημα. Ὁλόκληρος θόρυβος ! καὶ νὰ σκέπτεται κανεὶς

ὅτι ἡ διανοητικὴ αὕτη πάλη καὶ αἱ συζητήσεις, δὲν ἔσχον παρὰ ἐλαφράν, ἐλαφροτάτην ἀπήχησιν ἐδῶ.

Ἐκ τῆς πληθώρας τῶν διαφόρων ἐμφανίσεων πνευμάτων, προαισθήσεων προφητικῶν ὀνείρων, πειραμάτων συνεδριάσεων, τηλεπαθητικῶν φαινομένων, κλπ. τὰ ὁποῖα ἀναφέρουν τὰ ληφθέντα περιοδικά, ἀναγράφομεν μόνον τὰ ἑξῆς μὴ δυνάμενοι δυστυχῶς δι' ἔλλειψιν χώρου, νὰ δώσωμεν περισσοτέραν δημοσιότητα. Εἰς τὸ Λονδῖνον, ὁ κ. Ζιλπέρ, ἀναπηδᾷ αἰφνιδίως τῆς κλίνης καὶ ξυπνᾷ ἔντρομος, λέγων ὅτι εἶδε τὸν εἰς Νέαν Ζηλανδίαν υἱόν του πίπτοντα ἐκ βράχων εἰς τὸ κενόν. Ἀργότερα λαμβάνει ἐπιστολὴν τοῦ υἱοῦ του ὅστις τοῦ λέγει, ὅτι παραμένει κλινήρης εἰς τὸ νοσοκομεῖον ἔκ τινος πτώσεως εἰς τὰ μεταλλεῖα. Ὑπολογιζομένης τῆς διαφορᾶς τοῦ γεωγραφικοῦ πλάτους βεβαιοῦται ὅτι τὸ ὄνειρον παρήχθη ὅταν καὶ τὸ δυστύχημα.

Ὁ κ. Ch. Tweedale, διηγεῖται ὅτι κατὰ τὸν θάνατον τῆς πενθερᾶς του, 29 παρελθόντος Ἰουλίου, ὅλοι οἱ παριστάμενοι συγγενεῖς εἶδον νὰ σχηματίζεται ἄνωθεν τῆς ἀγωνιώσης κυκλικόν τι νέφος καπνοῦ σιγαρέττων τὸ ὁποῖον ἤλασσε χρωματισμοὺς καὶ μετὰ διάρκειαν εἴκοσι λεπτῶν τῆς ὥρας κατῆλθε πρὸς τὴν ῥῖνα, τὸ σῶμα καὶ διελύθη. Ὁ κ. Τήνταλ ἐρωτᾷ· μήπως ἐπρόκειτο περὶ τοῦ πνευματικοῦ σώματος ;

Συχνότερα γίνονται τώρα τὰ πειράματα πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι τὰ ἐν ἐκστάσει μέντιουμ, δύνανται νὰ ὁμιλῶσιν γλῶσσαν ἄλλην, ***τελείως ἄγνωστον εἰς αὐτά***. Εἰς ἰδιαιτέραν τινὰ συνεδρίασιν, δύο μεσάζονες ἤρχισαν συνομιλοῦντες ἀλλ' οὐδεὶς ἠδύνατο, ἐκ τῶν παρισταμένων νὰ ἐννοήσῃ τι. Μερικοὶ περίεργοι ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ ἐπαναλάβωσι καὶ πάλιν ὅτι καλῶς ἐφρόνουν ὅτι ὁ πνευματισμὸς ἦτο ψεῦδος. ὅτε ὀλίγον ὕστερον διὰ τῶν κληθέντων νέων προσώπων, ἐπείσθησαν πάντες ὅτι οἱ μεσάζοντες σύνδιελέγοντο εἰς ἄπταιστον κινεζικὴν γλῶσσαν.

Ἡ ἐφημερὶς «Le Bieniste» ὄργανον τοῦ Γενικοῦ Ψυχωσικοῦ Ἰνστιτούτου, δημοσιεύει σειρὰν ἐπιστολῶν, ἀνθρώπων θεραπευθέντων παρὰ τοῦ κ. Μπερτελὶν κ. ἄ. ἀπὸ διαφόρους νόσους, ὅπως τὴν μητρίτιδα, ἀπόστημα τοῦ λάρυγγος, πλευροβρογχίτιδα, κλπ. Δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίζομεν τὸν τρόπον καὶ τὰ μέσα τῆς θεραπείας τοῦ κ. Μπερτελὶν καὶ διὰ τοῦτο τίποτε δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν διὰ τὰς θεραπείας αὐτάς. Περιοριζόμεθα μόνον εἰς χρονογραφικὴν σημείωσιν.

Ἐλάβομεν τὰ κάτωθι περιοδικά : Revue Spirite, Παρίσιοι, Ὀκτώβριος, μὲ ἄρθρα τῶν κ. κ. Καρόλου Ρισέ, Ι. Μέγερ καὶ τοῦ κ.Κ. Φλαμμαριὸν περὶ τῶν μαρτυριῶν τῆς ἐπιζωῆς. Le Bieniste, Παρίσιοι, ἀριθ. 32, 33 καὶ 34, Revue Suisse des Sciences Psychiques, Γενεύη Σ)βριος Ὀκτώβριος, μὲ ἄρθρον τοῦ κ. Ντενὶς ἐπὶ τῆς ἠθικῆς τοῦ Πνευματισμοῦ Simple Revue, Παρίσιοι, Ἀπρίλιος-Ἰούνιος, Πλούσιον εἰς ὕλην ξεχωριστήν, ***Φάρος***, Ἀλεξάνδρεια, ἀριθ. 32, Revue des Balkans, Παρίσιοι, Ὀκτώβριος, ***Ἐθνικὴ Ζωή***, Ἀθῆναι 1 Ὀκτωβρίου, Monto Occulto, Νεάπολις Ἰταλίας, Σ)βριος-Ὀκτώβριος, ***Ἀλήθεια***, Σῦρος, ἀριθ. 21 καὶ 22, ***Μοῦσα***, Ἀθῆναι, Ὀκτώβριος, κλπ. κλπ. Ἐλάβομεν μελέτην τοῦ κ. Μιχ. Γαλανοῦ, ***Περὶ τὴν ψῆφον τῶν γυναικῶν***, ἐν ᾗ ἀναλυτικώτατα ἐξητάζεται τὸ ζήτημα.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Spirituous. Σᾶς ἐγράψαμεν πρὸ ἡμερῶν.—***Ἀχ. Καραν.*** Τρίκκαλα. Ἐξ ὅσων γνωρίζομεν τοιοῦτον σύγγραμμα δὲν ὑπάρχει. Ὁπωσδήποτε ἀποτανθῆτε εἰς τὴν διεύθυνσιν Librairie d' art Stavrinos Cie, Rue Kasr-el-Nil, Le Gaire γράφοντες τῇ συστάσει μας.— ***Παπαν.*** Ἀλεξάνδρειαν. Ἐλάβομεν, εὐχαριστοῦμεν.—***Ν. Μουτσ.*** Τρίκκαλα. Σᾶς ἐγράψαμεν ὅτι τὸ Πρακτορεῖον τὰ ἔστειλε εἰς Καρδίτσαν καὶ θὰ τὰ παρελάβατε ἤδη,—***Γ. Φιλ.*** Ἐνταῦθα. Ὁ κ. Φράντζας εἶχεν ἑτοιμάσει ἀπάντησιν διὰ τὸ προηγούμενον τοῦ Ἐκλεκτικοῦ, τὴν ὁποίαν ἤλλαξε τώρα. Τὸ τελευταῖον πολὺ ἀνώτερον τῶν προηγουμένων. Γνωρίζετε βεβαίως ὅτι ἡ πάλη τῶν ἰδεῶν ζωογονεῖ. Θὰ ἠθέλαμεν νὰ σᾶς γνωρίσωμεν.